

## باسمہ تعالیٰ

ساعت شروع : ۸ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	رشته: ادبیات و علوم انسانی و علوم و معارف اسلامی	سوالات امتحان نهایی درس: زبان فارسی تخصصی
تاریخ امتحان: ۱۳ / ۳ / ۱۳۸۸	سال سوم آموزش متوسطه		
اداره‌ی کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی <a href="http://acec.medju.ir">http://acec.medju.ir</a>	دانشآموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خداداد ماه سال ۱۳۸۸		

ردیف	سوالات	نمره
------	--------	------

الف	زبان شناسی (۴ نمره)
۰/۲۵	۱) «صورت پایه» را در واژه‌ی «کوچک ترین» مشخص کنید.
۱	۲) الگوی هم نشینی ترکیب «بلند کوه» را بنویسید. چرا به این ترکیب «ذخیره‌ی زبانی» می‌گویند؟
۰/۷۵	۳) با توجه به شیوه‌ی واژگان نگاری، اطلاعات مربوط به واژه‌ی زیر را بنویسید. (ذکر سه مورد کافی است.) نرگس narges ۱- گیاهی است. ۲- این گیاه مانند زغفران دارای بیاز است. ۴) هریک ازواژه‌های مشخص شده، در اثر گنبد زمان، مشمول کدام یک از وضعیت‌های چهارگانه شده‌اند؟ الف) هر کو نظری دارد با یارکمان ابرو / باید که سپر باشد، پیش همه پیکان ها ب) علی ملطنه‌ای به خط امیر مسعود که ایشان نزدیده بودند به بوسیعید داد تا برخواند. ۵) شیوه‌ی ساخت واژه‌های زیر را بنویسید.
۰/۵	الف) نزاجا ب) خودنویس
۰/۲۵	۶) طبق الگوی هجایی «حامت + مصوت کوتاه - + حامت + حامت» یک واژه بنویسید.
۰/۷۵	۷) در عبارت‌های داده شده، از کدام نقش‌های زبان استفاده شده است؟ الف) انجمن ادبی شاعران جوان در ماه آینده تشکیل می‌شود. ب) در ازل پرتو خستن ز تجلی دم زد / عشق پیدا شد و آتش به همه عالم زد. ج) به خودم می‌گفتم: چگونه می‌توان به کمک دیگران شافت؟

ب	نگارش (۵ نمره)
۰/۲۵	۱) قسمتی از یک فیلم، شامل وقایعی بوده است که بین ساعت ۱۰ تا ۱۲ صبح اتفاق افتاده، به این قسمت در اصطلاح فیلم نامه نویسی، ..... می‌گویند.
۰/۲۵	۲) عبارت زیر، کدام نوع حرکت را در نمایش نامه، معرفی می‌کند؟ «این حرکت در روی صحنه و برای ایجاد تنوع است و دستور اجرای آن به کارگردان مربوط می‌شود.»
۰/۷۵	۳) هنگام نگارش یک نوشته‌ی ادبی، باید در «انتخاب واژگان» به چه نکاتی توجه داشت؟ (ذکر سه مورد کافی است). ۴) در هر یک از عبارت‌های زیر، کاربرد کدام «صورخیال» آشکار است؟ الف) با شنیدن این خبر، ابرو در هم کشید. ب) شکوفه‌ها در برابر باران بهاری تعظیم کردند. ۵) در نوشته‌ی زیر، از کدام راه‌های ایجاد «تنوع و تحرک» استفاده شده است؟ (سه مورد بنویسید). «فرزنده من، دمی چند بیش نیست که تو در آغوش من خفته‌ای و من به نرم سرت را بر بالین گذاشته و آرام از کنارت برخاسته ام و اکنون به تو نامه می‌نویسم. شاید هر که از این کار، آگاه شود تعجب کند؛ زیرا نامه و پیام آن گاه به کار می‌آید که میان دو تن فاصله‌ای باشد و من و تو در کنار هم هستیم.»
	ادامه‌ی سوالات در صفحه‌ی دوم »

## پاسمه تعالی

ساعت شروع : ۸ صبح	مدت امتحان : ۹۰ دقیقه	رشته‌ی : ادبیات و علوم انسانی و علوم و معارف اسلامی	سوالات امتحان نهایی درس : زبان فارسی تخصصی
تاریخ امتحان : ۱۳ / ۳ / ۱۳۸۸	سال سوم آموزش متوسطه		
اداره‌ی کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی <a href="http://aee.medu.ir">http://aee.medu.ir</a>	دانشآموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خرداد ماه سال ۱۳۸۸		

## سوالات

## ردیف

ردیف	سوالات	نمره
۶)	شعر زیر را بازگردانی کنید . « خوش چمنی است عارضت خاصته که در بهار حسن / حافظ خوش کلام شد ، مرغ سخن سرای تو »	۰/۵
۷)	در هر یک از نوشته های زیر ، کدام شیوه‌ی طنز پردازی به کار رفته است ؟ الف) دهنده‌ی جیش تارونکبوت گرفته ! ب) « حیف عمر گل آقایی که صرف تعلیم این زبان بسته (شاغلام) کردیم . تلمیذ بی ارادت که شیخ اجل می فرماید ؛ عاشق بی زراست ، یکیش همین شاغلام است .»	۰/۵
۸)	ایرج افشار « فهرست مقالات فارسی » را به چه شیوه‌ای تنظیم کرده است ؟ چرا این اثر ، یک « منبع فرعی » به شمار می‌آید ؟	۰/۵
۹)	در کدام عبارت ، « خطای مربوط به کاربرد فعل « دیده می‌شود ؟ الف) یکی از دلایل توجه من به کتاب های تاریخی این است که شما با مطالعه‌ی آن لذت می‌برید . ب) پرستوهای مهاجر ، در این فصل به پرواز در می‌آیند و مسیر همیشگی خود را طی می‌کنند .	۰/۲۵
۱۰)	هر یک از عبارت های زیر را ویرایش کنید . الف) روز شنبه بازرسین ، گزارش های مربوط به بهداشت محیط را بررسی کردن . ب) انسان نیکوکار ، راه هایی که مبین موقنیت می‌شود را همواره بر له دیگران به کار می‌گیرد .	۰/۷۵
ج)	املا و بیاموزیم (۳ فهرم)	
۱)	با توجه به عبارت زیر ، کدام واژه‌ی داخل کمانک ، مناسب است ؟ « همکارم به علت معالجه‌ی بیماری خود در بیمارستان ، از سمت خود ( استیفا ، استعفا ) داد . »	۰/۲۵
۲)	آیا کاربردیق « قطعاً » در عبارت زیر ، مناسب است ؟ چرا ؟ « قطعاً آنان که شعرهای زیبا می‌سرایند ، طبع لطیف و روحی حستاس دارند . »	۰/۵
۳)	با توجه به عبارات زیر ، به هر یک از سوالات ، پاسخ دهید : « او پلکان ترقی را به سرعت پیمود و توانست برای اجتماع خود ، انسانی مفید و سازنده باشد و نام نیک از خویشش به یادگار بگذارد . » الف) یک واژه بیابید که در آن « صامت میانجی » به کار رفته است . ب) برای واژه‌ی « خویش » یک « هم آوا » بنویسید . ج) کدام واژه « دو تلقظی » است ؟ د) هنگام تلقظ کدام واژه ، « فرآیند واجی ابدال » رخ می‌دهد ؟ چرا ؟	۱/۲۵
۴)	املای کلمات نادرست را اصلاح کنید . « الغای حکم ، اوامر و نواحی ، سیانت ذات ، شاهد غضبان ، ابریق سفال ، خان غذاره کشن ، ذمّت و تعقد ، حریر طوری . » « ادامه‌ی سوالات در صفحه‌ی سوم »	۱

## باسم‌هه تعالی

ساعت شروع : ۸ صبح	رسانی : ادبیات و علوم انسانی و علوم و معارف اسلامی	سوالات امتحان نهایی درس : زبان فارسی تخصصی
مدت امتحان: ۹۰ دقیقه		سال سوم آموزش متوسطه
تاریخ امتحان : ۱۳ / ۳ / ۱۳۸۸	دانش‌آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خرداد ماه سال ۱۳۸۸ اداره‌ی کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی <a href="http://acc.medu.ir">http://acc.medu.ir</a>	

ردیف	سوالات	نمره
------	--------	------

۵	<b>دستور (۸ نمره)</b>	
۰/۲۵	۱) « بیان » از نظر ساختمان چگونه واژه‌ای است ؟	
۰/۵	۲) اجزای تشکیل دهنده‌ی واژه‌ی « آسایش » را بنویسید .	
۰/۵	۳) زمان و نوع فعل تاریخی مشخص شده در جمله‌ی زیر را بنویسید . « خدمدان دانستندی که نه چنان است و سری می‌جنبایندنی ».	
۰/۵	۴) جمله‌ی « او از ورطه‌ی یأس و نالمیدی رست ». را گذرا کنید .	
۰/۵	۵) وابسته‌ی وابسته را مشخص کنید و نوع آن را بنویسید . « یک نقاش در حرفه‌ی خود از استعداد ذاتی بهره‌می‌گیرد و به مدد آن، تصاویر بسیار دیدنی را ترسیم می‌کند ».	
۰/۵	۶) با توجه به عبارت « نه هر که به قامت مهتر به قیمت پهتر »: (الف) کدام بخش حذف شده است ؟ (ب) نوع حذف را بنویسید .	
۰/۵	۷) « نقش نما » را پیدا کنید و معنای آن را بنویسید . شبیگیر، امیر را بگویی : « هرگز درویش نوازی فراموش نشود ».	
۰/۵	۸) جایگاه تکیه در واژه‌ی « دانش نامه » در کدام هجاست ؟ دلیل آن را بنویسید .	
۰/۵	۹) با توجه به دستور تاریخی ، نوع جایه‌ی اجزای جمله در عبارت زیر را بنویسید . « زنده جان بشر از حکمت و پند تو بود ».	
۰/۵	۱۰) با توجه به جمله‌ی « گفته آمد که به دل جویی ما می‌آیی ». فعل « آمد » در گذشته چه معنایی داشته و در « ساخت چه نوع فعلی » بکار رفته است ؟	
۱	۱۱) در جمله‌ی زیر ، نقش‌های تبعی را بایباید و نوع هر یک را بنویسید . « فردوسی ، حماسه سرای بزرگ ایران ، در شاهنامه به بیان آموزه‌های اخلاقی و انسانی پرداخته است ».	
۱	۱۲) با توجه به جمله‌ی « طرح یا هسته به حوادث داستان وحدت هنری می‌بخشد ». به سوالات ، پاسخ دهید : (الف) عبارت داخل گیوه از چند واژه « تشکیل شده است ؟ (ب) یک تکواز « وابسته‌ی تصرفی » و یک تکواز « آزاد دستوری » بباید . (ج) تعداد واج‌های « حوات » را بنویسید .	
۱/۲۵	۱۳) با رسم نمودار ، اجزای اصلی جمله‌ی زیر را مشخص کنید . « مولوی مقاهم والای عرفانی را از قرآن کریم فرا گرفته است ».	
۲۰	جمع نمره « موفق و پیروز باشید »	

## با اسمه تعالی

ساعت شروع : ۸ صبح	رشته‌ی: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	راهنمای تصحیح سوالات امتحان نهایی درس: زبان فارسی تخصصی
تاریخ امتحان: ۱۳ / ۳ / ۱۳۸۸	سال سوم آموزش متوسطه	
اداره‌ی کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی Http://aei.medu.ir		دانشآموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خردادماه سال ۱۳۸۸

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
	با قشک از دقت نظر مصححین محظوظ، راهنمای زیر، جهت هماهنگی و سهولت در امر تصحیح خدمت شما ارائه می‌گردد. پاسخ‌های درست و مشابه دانشآموز نفره تعقیل می‌گیرد.	
الف	<p>زبان شناسی (۴ نمره)</p> <p>۱- کوچک ← صورت پایه (۰/۲۵)</p> <p>۲- الگوی هم نشینی: صفت بیانی پسین (۰/۲۵) + نقش نمای (۰/۲۵) + اسم (۰/۲۵) چون ترکیب بالقوه‌ای است که امروز کاربرد ندارد. (۰/۲۵)</p> <p>۳- اطلاعات املایی: (ترگیں) - تلفظی (narges) - دستوری (!) - معنایی - ذکر سه مورد کافی است هر کدام (۰/۲۵) جمماً (۰/۷۵)</p> <p>۴- الف) سیر: هم معنای قدیم را حفظ کرده و هم معنای جدید گرفته است. (۰/۲۵)</p> <p>ب) ملطفه: کاملاً متروک شده (۰/۰) یا از فهرست واژگان دوره‌ی بعد حذف شده است.</p> <p>۵- الف) علایم اختصاری (۰/۲۵) ب) ترکیب (۰/۲۵)</p> <p>۶- اسب، مشک، ابر یا نمونه‌های مشابه ذکر یک مورد (۰/۰۲۵)</p> <p>۷- الف) ایجاد ارتباط (۰/۰۲۵) ب) آفرینش ادبی (۰/۰۲۵) ج) حدیث نفس (۰/۰۲۵)</p>	
ب	<p>تکاوش (۵ نمره)</p> <p>۱- سکانس (۰/۰۲۵)</p> <p>۲- حرکت تکنیکی (۰/۰۲۵)</p> <p>۳- واژگانی را انتخاب کنیم که قدرت پیام رسانی و تأثیر عاطفی آن ها بیشتر باشد. / به توانایی درگ و دریافت مخاطب توجه داشته باشیم. / از انتخاب تعبیر، جمله‌ها و واژگان قالبی که بار معنایی آن ها فرسایش را فراهم نمایند، پرهیز کنیم. / به کار گیری هر واژه‌ی بی همیت و بی اصلالت رانمی توان نوجویی و نوگرایی تلقی کرد. / برخی از واژگان کاربرد تاریخی دارند؛ مثل خلیدن، سگالیدن، چنبر، صعود و ..... از این واژگان استفاده ننکنیم. / به آهنج و موسیقی کلمات مترادف در بافت جمله توجه داشته باشیم. / در نوشته‌ی خود، از واژگان متفاوت و متنوع (خصوصاً افعال متنوع) بپرهیز کنیم. / واژه چون جسم و معنی هم هم چون روح نوشته است. هم چنان که میان جسم و روح باید تناسب وجود داشته باشد، لفظ و معنی هم باید از تناسب لازم برخوردار باشند. ذکر سه مورد کافی است و هر مورد (۰/۰۲۵) جمماً (۰/۰۷۵)</p> <p>۴- الف) کنایه (۰/۰۲۵) ب) تشخیص (۰/۰۲۵)</p> <p>۵- انتخاب واژگان حقیقی - ساده نویسی - صداقت و صمیمت - عاطفة و احساس - بلند و کوتاه کردن جملات و فضاسازی. ذکر سه مورد کافی است هر مورد (۰/۰۲۵) جمماً (۰/۰۷۵)</p> <p>۶- عارضت خوش چمنی است (۰/۰۲۵) خاصه‌ه که در بهار حسن / حافظ خوش کلام، مرغ سخن سرای تو شد. (۰/۰۲۵)</p> <p>۷- الف) استفاده از ضرب المثل (۰/۰۲۵) یا تمثیل ب) اشارات یا اقتباس از آثار ادبی (۰/۰۲۵)</p> <p>۸- موضوعی (۰/۰۲۵) چون خود به طور مستقیم در تحقیق به کار نمی‌آید یا به وسیله‌ی آن می‌توانیم به منابع معتبر و موضوعات مورد نظر دسترسی پیدا کنیم. (۰/۰۲۵)</p> <p>۹- گزینه‌ی «الف» (۰/۰۲۵)</p> <p>۱۰- الف) روز شنبه بازرسان (۰/۰۲۵)، گزارش‌های مربوط به بهداشت را بررسی کردد.</p> <p>ب) انسان نیکوکار، راه‌هایی را (۰/۰۲۵) که سبب موفقیت می‌شود همواره له (۰/۰۲۵) دیگران به کار می‌گیرد.</p>	ادامه‌ی سوالات در صفحه‌ی دوم

## با اسمه تعالی

ساعت شروع : ۸ صبح	رشته‌ی : ادبیات و علوم انسانی و علوم و معارف اسلامی	راهنمای تصحیح سوالات امتحان نهایی درس : زبان فارسی تخصصی
تاریخ امتحان : ۱۳ / ۳ / ۱۳۸۸		سال سوم آموزش متوسطه
اداره‌ی کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی Htt p: //ace.medu.ir		دانش‌آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خردادماه سال ۱۳۸۸

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
ج	<p>اصل و بیاموزیم (۳ نمره)          ۱- استعفا (۰/۲۵)          ۲- بله (۰/۲۵) زیرا با استفاده از این قید می‌خواهیم به خوائندگی خود اطمینان دهیم که تا کسی طبع لطیف و روحی حسناً نداشته باشد، در سروdon شعر موقی نمی‌شود. و یا هر پاسخی نظری این مفهوم (۰/۲۵)          ۳- الف ) پلکان (۰/۲۵) ب ) خیش (۰/۲۵) ج ) یادگار (۰/۲۵)          ۴- اجتماع (۰/۲۵) چون هو گاه «ج» در کتاب «ت» قرار بگیرد به «ش» تبدیل می‌شود (۰/۲۵) یا اگر در واژه‌ای «خت» باشد به این شکل «شت» تلفظ می‌شود.          ۵- نواهی (۰/۲۵) ، صیانت (۰/۲۵) ، قداره کش (۰/۲۵) ، توری (۰/۲۵)</p>	
د	<p>دستور (۸ نمره)          ۱- ساده (۰/۲۵)          ۲- بن مضارع (۰/۲۵) - ش (۰/۲۵)          ۳- ماضی (۰/۲۵) - استمراری (۰/۲۵)          ۴- او را (۰/۲۵) از ورطه‌ی پاس و نامدی رهاند (۰/۲۵)          ۵- وابسته‌ی وابسته ← بسیار (۰/۲۵) نوع ← قید صفت (۰/۲۵)          ۶- الف) فعل استنادی (۰/۲۵) یا فعل ب) حذف به قرینه‌ی معنوی (۰/۲۵)          ۷- نقش نما ← را (۰/۲۵) - در معنی «به» (۰/۲۵)          ۸- در هجای پایانی یا «مه» (۰/۲۵) چون جایگاه تکیه در اسم مشتق - مرکب ، هجای پایانی است .          ۹- تقديری مستند (۰/۲۵) برنهاد (۰/۲۵)          ۱۰- در معنای «شد» (۰/۲۵) در ساخت فعل مجھول (۰/۲۵)          ۱۱- حماسه سرای بزرگ ایران (۰/۲۵) بدل (۰/۲۵) ، انسانی (۰/۲۵) معطوف (۰/۲۵)          ۱۲- الف) ۱۱ واژه (۰/۲۵)          ب) تکواز وابسته‌ی تصویری : «می ، سـ دـ » ذکر یک مورد (۰/۲۵)          تکواز آزد دستوری : «نقش نمای اضافه‌ی ، به ، یا » ذکر یک مورد (۰/۲۵)          ج) ۷ واج (۰/۲۵) یا ( ح ۱ - ا ۱ و ۱ / د ۱ - ا ۱ ث )</p>	
-۱۳	<p>رسم صحیح نمودار (۰/۲۵)</p> <pre> graph TD     گزاره --- فعل     گزاره --- متهم     گزاره --- مفعول     فعل --- کریم     متهم --- از_قرآن     مفعول --- مفاهیم_ والا     کریم --- کریم_را     مفاهیم_ والا --- عرفانی_را   </pre> <p>نها</p> <p>مولوی</p> <p>۰/۲۵</p>	۰/۲۵
۲۰	جمع نمره «خسته نباشید»	